

Formulář pro posuzování diplomových prací

Jméno studenta/ky: Bc. Karolína Šedivcová

Studijní program: EKS

Název diplomové práce: *Teorie poznání na základě znaků u Aristotela*

Jméno posuzovatele/ky: Mgr. Martin Švantner, PhD

Okruhy hodnocení diplomové práce:

A) Formální kritéria

Hodnocení: 8 bodů

Práce z velké části naprosto splňuje formální kritéria kladené na tento typ textů. Mám pouze několik kosmetických poznámek:

s. 1.; 11: z hlediska stylistiky: vyhnul bych se patosu „nepřekonatelného Aristotela“ (stejně jako banalitám jako „nejslavnější žák Platóna“ a představám, že Aristotelés „ovlivnil“ moderní vědy – většina moderních/novověkých experimentálních, empirických věd na Aristotela spíše otevřeně zanevřela); v textu se často namísto pramenů (např. u sofistů a presókratiků) odkazuje na sekundární literaturu což je u tohoto typu práce – zdá se mi - jistý mínus; stejně tak není zcela zřejmé, jak autorka vybrala studovanou sekundární literaturu (jakou filosofickou tradici, směr, styl komentářů?), resp. je to mnohem méně zřejmé u literatury nesémiotické (vedle nesporně erudované studie S. Synka, která je v textu presentována mi osobně chybí jak české, tak i některé zahraniční authority); na druhé straně další použití literatury zejména z filosofie jazyka a sémiotiky je relevantní a velice chválím použití textů z oblasti současných historicko-sémiotických zkoumání (jako např. texty F. Belluciho); s. 20, pozn. 5: bylo by dobré odkazovat přímo na místa primárních textů; dílčí závěr na s. 26, který je jinak přesný a přesvědčivý, by z hlediska stylistiky mohl být formulován nikoliv v „odrážkách“, ale spíše v uceleném textu.

B) Struktura práce

Hodnocení: 10 bodů

Práce je přehledně strukturována, argumentativně vystavěna, závěr dle mého soudu vyznívá přesvědčivě a odpovídá stanoveným cílům; kritika „dezintepretací“ Aristotelovy sémiotiky (Derrida, Coseriu) je zpracována pečlivě a dle mého soudu je přesná a trefná.

C) Rozbor tématu

Hodnocení: 10 bodů

Nemám žádné podstatné výhrady, méně podstatné jsou následující: s. 8: Peirce byl Aristotelem do velké míry ovlivněn i v pozdní fázi jeho teorie znaku (navíc je dle mého

soudu v podstatě „měření vlivů“ spíše okrasná stylistická figura); koncept *fysis* a *nomos* je zdá se mi vysvětlen poněkud redukováně (s. 10 – nelze beze zbytku říci, že by sofisté „odmítali“ koncept *fysei*); je dále velmi odvážné – a nepřesné – říci, že by atomisté byli konvencionalisté – již samotný termín „konvencionalismus“ je obtížné vztahovat na antické Řecko (srov. např. „typologii“ řeckých „konvencí“ a jejich etickou a politickou komplexnost...), navíc by bylo třeba tento poukaz v textu podrobněji rozvést; stejně tak i jinde, viz např. pozn. 2: „logos“ u Parmenida a Hérakleita má podstatně odlišnou povahu; s. 11: objevuje se zde poměrně kusé (a pro práci v podstatě zbytečné nebo opět velice reduktivní) shrnutí sémiotiky od Aristotela přes Ockhama a Locka až po Peirce (když už tedy autorka hovoří o Peircovi, mohlo být na str. 12 např. uvedené srovnání Peircova a Aristotelova dělení věd, stejně jako mohl být podrobněji vysvětleny pozdější recepce Aristotela ve středověku; formulace na s. 13 se mi zdá matoucí („[...] lze vyčíst, jak Aristotelés chápal pojem znaku, nebo tedy pojem toho, co dnes chápeme jako ‘znak’.“ – není mi úplně jasná autorčina metodologická pozice: provádí jistou filologickou hermeneutiku textů a chce popsat „znak“ jak mu rozuměl Aristotelés, nebo spíše porovnat jeho pojetí s jinými koncepcemi a s tím jak mu rozumíme „my“?); s. 14: zdá se mi jako minimálně nepřesné říci, že *De Anima* je Aristotelovou filosofií „mysli“ – domnívám se že jednotící pojem „mysli“ u Aristotela v podstatě neexistuje – spíše se jedná o (často různorodé i si do jisté míry odporující) sady studií o různých aspektech toho, jak je v řádu kosmu dána duše, jak vnímáme, jaké duše má složky, vztah myšlení k božskému logu atd. – myslím že ztotožnění duše se spíše novověkým pojetím „mysli“ je příliš ostré (rád se nechám přesvědčit o opaku – navíc pokud jde o v textu zmiňované „prvenství“, první kdo široce teoreticky reflektuje to, jak je myšlení ustrojeno je samozřejmě Platón); s. 20: diskutabilní je „neoddělitelnost“ duše od těla (srov. nesmrtelnou část duše splývající u Aristotela zřejmě s *nús*); s. 28, pozn. 46 – pokud autorka často odkazuje na sofistickou tematizaci problému *fysis* a *nomos*, chybí mi v textu alespoň odkaz na podstatnou studii M. Gagarina o Antifónovi (případně dnes již kánonickou studii G. B. Kerferda); podobně autorka mohla odkázat (podpořit presentovanou kritickou perspektivu) na více „strukturalisticky“ orientovaných interpretací Aristotela (např. vyvěrající z Jakobsonova vlivu).

D) Aspekt originality

Hodnocení: 10 bodů

Práce je v rámci možností tohoto typu textů co do originality dostačující, některé pasáže jsou vynikající – autorka prokázala orientaci i jistý nadhled jak v pramenné tak v důležité sekundární literatuře, argumenty jsou strukturovány a uváděny z většiny přesvědčivě a jasně.

E) Význam práce

Hodnocení (10 bodů):

Cíl práce byl naplněn. Vybrané pasáže z diplomové práce bych doporučil publikovat v podobě článku.

Otázky na obhajobu:

1. V textu se často objevuje termín „representace“ – mohla byste vyjasnit jasnější kontury toho, co u Aristotela znamená? Mělo by z Vaší interpretační perspektivy smysl uvažovat i o „signifikaci“? (srov. s. 27) – zejména ve smyslu pozdějších/zejména pozdně středověkých recepcí Aristotela?
2. Souhlasíte s Manettiho tvrzením, že v *De. Int.* se používají termíny „symbolon“ a „sémeion“ zaměnitelně?
3. Co míníte tím, že se v *Kratylovi* problematika *fysis x nomos* „konceptuálně objasňuje“?

Součet bodů (0-50 bodů): **48**

Celkové hodnocení (známka)*: Výborně

Datum:

.....
podpis